

Mwer dxihtsi nin baca'h Pahblu loh Timoteu

GuelrgahpaDxiohs

1 Na'h Pahblu, naan tuhbi
pooxtla xteenn Jesucristu
laasii zi'chi gunabwa' Dxiohs nin
ruta'h la'h nu'h loh duhlda gahca
nee neezaa laasii nahpa nu'h
siguhra loh Ni'h zachica'ha ra' nu'h
tuhbi hereensi. ²Ruca'h'n dxihtsi
rii' loh lu'h Timoteu nin naa pa'ca
llii'nahn loh ziga riachiisto' nu'h
xchi'dxyi Dxiohs; la'h Xtaada
Dxiohs nu'h nee Daada Jesucristu
gacanee yi'h cun galahsasto' Ni'h
yi'h cun gusacwahchidxyii Ni'h
lasto' lu'h.

**Pahblu ruu'yidxi'dxyi
xcweenta bwiinn ra' nin
ruluu'yi dxyi'dxyi xihn ra'**

³Ziga gunabwa'n loh lu'h chin
guyaa'hahn loh guihdxyi ra' nin
nuu loh guihdxyi Macedonia,
ñaaahn dxia'han lu'h loh guihdxyi
Efesu tin guuyidxyi'dxyinee lu'h
paaldaa ra' bwiinn nin ruluu'yi
guriinca dxyi'dxyi ⁴tin ayi sa'bi ra'
ba loh xica cweenta xteenn bwiinn
chieempa loh xigaaba ra' ba nee
tin ayi za chuu duxa ra' ba lligaaba
chu guhca xpiinn guldoor' ra'

ba, laasii garaa ra' dxyi'dxyi rii'
nin rdxindxinee dxyi'dxyi la'h
ra' bwiinn, ayi rahcanee ra'n
ziga mahzi chechiisto' ra' nu'h
xchi'dxyi Dxiohs, ni'chin rñi'n loh
lu'h guuyidxyi'dxyinee lu'h la'h ra'
bwiinn chi.

⁵Na'h cañi'n loh lu'h
guuyidxyi'dxyinee ra' lu'h ba tin
gacanee lu'h dxiaa lasto' ra' ba, nee
ayi guunn ra' ba nin guunn dxiaaba
xquelrihn ra' ba loh duhlda, nee
chechiisto' pa'ca za ra' ba xchi'dxyi
Dxiohs tin gaca gantsii'hi lasaa'
ra' ba, ⁶ya nuu ra' ba la'h ra' ba
guruu'n ra' dxyi'dxyi rii' ya mahzi
zeezahnee ra' ba dxyi'dxyi nin ayi
xi lasahca loh xquelrnabwa' Dxiohs.
⁷Xclaa'dzi ra' ba gaca ra' ba bwiinn
nin lu'h naann xlehyi Moisehs, per
nin la'h ra' ba ayi rahcabwa' ra' ba
nin rñi' ra' ba cun nin ruluu'yi ra'
ba cun pasensitii'.

⁸La'nu'h naann nu'h lehyi xteenn
Dxiohs lasahca duxan sidela
guidi'hnn nu'h ziga nin rñi'pa'hnn.
⁹Nahpa gacabwa' nu'h garaa dee';
lehyi ayi biinlohon para bwiinn
za'ca ra', sino que para bwiinn
ra' nin rusahcaloh xlehyi Dxiohs
neezaa ra' bwiinn ra' nin ayi

guzo'badxiahga xchi'dxyi bwiinn nin rnabwa' ra', bwiinn ra' nin ayi ruhnn cweenta la'h Dxiohs, bwiinn ra' nin ruchi'hyi ra', bwiinn ra' nin ayi ximportatii' cohsa ra' xteenn Dxiohs cun dxibaa' sino que nin nuu loh guidxyiyuh ni'chisihn riuu' ra' ba, la'h bwiinn ra' nin rdxiainn xtaada ra' ñi'h, nin rdxiainn xnaan ra' ñi'h; neezaa garaa ra' nin rdxiaan la'h ra' bwiinn. ¹⁰Neezaa nin rcahnee tuhbi gunna'h nin ayi naa che'hla ba, neezaa ra' bwiinn nin rcahnee la'hgahca lasaa' ndxi'hw o gunna'h ra' ñi'h, bwiinn gubaa'n, bwiinn ra' nin rusagui'hi, bwiinn nadxipadxyi'dxyi ra' loh dxyi'dxyi nin ayi naa guchii; cun neezaa bwiinn ra' nin ruhnn xichi'hidzi'n nin ayi naa dzi'n za'ca loh Dxiohs. ¹¹Ya guelruluu'yi za'ca rii' nin rdxeela loh dxyi'dxyi za'ca nin guta'h la'h nu'h loh duhlda, dxyi'dxyi ra' rii' nin bacab'i Dxiohs nin nabahan dzi'tsi dxibaa' na'h.

Rudi'hi Pahblu guel zuxchiilli la'h Dxiohs pur nin rahcanee Ñi'h la'h ba

¹²Rudi'hihn guelzuxchiilli la'h Daada Jesucristu xteenn nu'h nin runi'hi guelnabwa' na'h laasii naann Ñi'h gu'nnahn nin naa xigaaba Ñi'h, ni'chin nin gulii Ñi'h na'h gu'nnahn xtsi'n Ñi'h, ¹³nicala galoh guñi'yaan xchi'dxyi Jesucristu, nee guca'hnnna'hlazahn xpiinn Ñi'h basa'caziira'n ba, per balahsasto' Dxiohs na'h laasii ayi rahcabwa'n xiñin bwi'hnnna'hn nee pur nagahdxi chechiisto'n xchi'dxyi Jesucristu. ¹⁴Per balaacachi'h nin nadzii'hi Daada Dxiohs na'h bwi'hnn Ñi'h cumpahñu na'h tin

gwachiisto'n xchi'dxyi Ñi'h nee tin gantsii'hihn la'h Ñi'h, nee zi'chiza ruhnn Ñi'h nnah tin ba nuu nu'h tuhsí cun Jesucristu.

¹⁵Dxyi'dxyi rii' guchii duxan, nahpa chechiisto' tun: Jesucristu bi' loh guidxyiyuh tin guhlda'h Ñi'h la'h bwiinn loh duhlda, ya na'h mahzi ru naan tuhbi bwiinn duhlda duxa loh ra' bwiinn duhlda ra' chi, ¹⁶per ya ziga nin balahsasto' Dxiohs na'h ziga guhca'hñ bwiinn nin mahzi guyuu' xtuhlda ñi'h ni'chin baluu'yiloh xa naza'ca duxa naa Jesucristu tin gwa'ha ra' bwiinn nin nagahdxi chechiisto' ra' ñi'h xchi'dxyi Ñi'h xa gulii Ñi'h na'h tin neezaa ra' ba gapa ra' ba guelnabahan nin ayi ñichilohtii' sidela guzo'badxiahga ra' ba xchi'dxyi Ñi'h. ¹⁷Ni'chin nin nahpa guidil'hnn lasahca nu'h la'h Ñi'h cun gaann nu'h Ñi'h gaduhbi loh nin guibahan nu'h nee par tu'pazi la'h Rehyi nin rnabwa' llaa'ndxibaa', Rehyi nin nuu par tu'pazi nin nuu nabahan dzi'tsi dxibaa', Rehyi nin ayi rwa'ha loh bwiinn, sino que naa Ñi'h tuhbi dxi'h Yu'bi Dxiohs. Zi'chi gaca pwihsí.

¹⁸Timoteu, llili'nahn loh ziga riachiisto' nu'h xchi'dxyi JesuCristu, cagasia'hanneen yi'h dzi'n rii', nee banaann nu'h xi guñi' ra' bwihtsi lasaa' nu'h loh Jesucristu chi'chi, ziga dxyih nin baze'ta ra' ba nin guhdzi Dxiohs loh ra' ba pur yi'h. Baza'sto' lu'h nin guñi' ra' ba tin gaca lu'h ziga tuhbi suldahdu za'ca xteenn Jesucristu. ¹⁹Ayi cwe'hesto' lu'h xchi'dxyi Dxiohs nahpa chechiiduxatii' sto' lu'h xchi'dxyi Dxiohs, nee ayi za guunn lu'h nin

naann nu'h ayi naa xnehza tin nuu
ra' bwiinn nin la'gule'he sto' ñi'h
xchi'dxyi Dxiohs; ni'chin nin ayi
ru riachiisto' ra' ba xchi'dxyi Ñi'h.
20 Bwiinn ra' chi naa Himeneu
cun Alejandru, per la'h ra' ba
bat'i'dxi'hñ lahtsi naa bwiinndxaba
tin gusi'dxi ra' ba ayi guiñi'yah ra'
ba xchi'dxyi Dxiohs.

Pahblu ruluu'yi xa cwidxyi-
guinaaba bwiinn Dxiohs tin
gacanee Ñi'h la'h ra' ba

2 Ya nin naa mwergaloh, rñi'n
nahpa chyu cwidxi-guinaaba
loh Dxiohs pur garaa xilla xcweenta
ra' bwiinn, tin guinaaba ra' ba la'h
Ñi'h guuntaa'yi Ñi'h la'h ra' ba cun
gacanee Ñi'h la'h ra' ba, nee neezaa
tin gudi'hi ra' ba guelzuxchilli
nezloh Ñi'h pur xcweenta garaa
ra' bwiinn, ²ya nahpa cwidxi-
guinaaba za nu'h loh Ñi'h pur
prizdeenta cun guxchisi ra' nin
rnabwa' ra', tin zi'chi guibahan
nu'h tuhbi guelnabahan nasaa ru,
tin guidi'hnn nu'h nin xclaa'dzi
Ñi'h gaca cun nin naa xnehza para
la'h ra' bwiinn, ³⁻⁴laasii zi'chi
riahxi Dxiohs cwidxi-guinaaba tu
la'h Ñi'h nee xnehza zan. La'h Ñi'h
bata'h la'h nu'h loh duhlda nee
xclaa'dzi za Ñi'h guta'h Ñi'h la'h
garaa ra' bwiinn loh duhlda nee tin
gacabwa'pa'ca za ra' ba xchi'dxyi
nanchii Ñi'h, ⁵laasii nuu tuhsii
Dxiohs, nee tuhsii za nin rusia'lta
dxyi'dxyi nez loh Dxiohs pur la'h ra'
nu'h, la'h bwiinn chi naa Jesucristu
Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw.
6 Jesucristu biu'n Ñi'h ntriehgu
la'hgahca Ñi'h loh guelguhchi tin
gudxihlli Ñi'h xtuhlda garaatii' nu'h

ziga dxuu nu'h loh guidxyiyuh.
Dee' guhca chin gu'lda dxyih nin
gulii Dxiohs tin pur xquelguhchi
Jesucristu baluu'yi Ñi'h guta'h
Ñi'h garaa ra' nu'h loh duhlda. ⁷Ya
pur dee' gulii Dxiohs na'h ziga
nin ruluu'yi xchi'dxyi Ñi'h nezloh
ra' bwiinn, rulu'yi'hn dxyi'dxyi
nin guchii xcweenta Ñi'h nee naan
mwehsu loh ra' bwiinn ra' nin ayi
naa ra' bwiinn Israel tin chechiisto'
ra' ba xchi'dxyi Ñi'h. Guchiin nin
cañi'n loh lu'h, ayi cañi'n dxyi'dxyi
dxixi'hw laasii ya naan tuhbi
xpwiinn Jesucristu.

⁸Pwihsí xclaa'dzihñ garaa
lahta loh guidxyiyuh hasta rii
ra' xpwiinn Dxiohs guiteesa naa
ra' ba cwidxi-guinaaba ra' ba loh
Dxiohs, per nahpa gwa'haxgah ra'
ba gaca nayaa pa'h lasto' ra' ba nee
gusaa'n ra' ba guelnadxyi'chi cun
guelrdxihndxinee dxyi'dxyi cun
lasaa' ra', ⁹ya gunna'h ra' ayi gacu
ra' ba lahdxí nin ayi naa xnehza
gacu ra' xpwiinn Jesucristu tin
ayi chi'hyi ra' ba nez dxiuu'sto' ra'
bwiinn la'h ra' ba pursi foorma nin
gacacha'yi yihca ra' ba o zuucha'yi
duxa ra' ba cun cohsa za'ca ra'
ziga ohro, perla ra', o lahdxí za'ca.
10Mas cha'yi chi'hyi ra' ba nez
dxiuu'sto' ra' bwiinn ziga xcweenta
nin rga'ha guunn ra' ba ziga
nin guluu'yi naa ra' ba xpwiinn
Dxiohs, ¹¹nee dxyiisi nahpa cwih
ra' gunna'h loh cultu tin cun
guelnado'laadzi guca'dxiahga ra'
ba xchi'dxyi Dxiohs nin ruluu'yi
ra' ndxi'hw. ¹²Ayi za zi'guehldahn
guluu'yi tuhbi gunna'h dxyi'dxyi
loh garaa ra' bwiinn, ayi za
nuu ziga guinabwa' ra' ba la'h

ra' ndxi'hw; mas cha'y i dxyiitii'
zoobaa ra' ba guca'dxiahga si ra' ba,
¹³laasii galoh Adahn bwi'hnncha'y i
Dxiohs, ya chi'chiyi bwi'hnn ñi'h
la'h Eva, ¹⁴laasii ayi la'hdxi' h
Adahn naa nin bisagui'hi sino
que la'h Eva bisagui'hi, ya loh nin
bisagui'hi ba biaaba ba loh duhlda,
¹⁵per zila'h ra' za gunna'h sidela
chuu ra' ba loh xtsi'n ra' ba ziga
tuhbi naan, sidela chechiisto' ra'
ba xchi'dxyi Dxiohs nee gantsii'hi
lasaa' ra' ba, nee sidela chuu si ra'
ba loh Dxiohs nee gaca za ba tuhbi
gunna'h za'ca nin rahca rucwe'za
la'h gahca ba.

Dee' nahpa guunn ra' nin rnabwa'

3 Dee' naa dxyi'dxyi nin guchii:
sidela chyuulla tuhbi ndxi'hw
xclaa'dzi gaapa ba dzi'n xteenn
Dxiohs tin gaca ba tuhbi bwiinn
dzi'baloh loh ra' xpwiinn Jesucristu,
dzi'n za'ca ni'chi xclaa'dzi ba
guunn ba. ²Ni'chin rñi'n bwiinn nin
xclaa'dzi gaca ziga bwiinn dzi'baloh
nahpa guibahan xnehza ba tin
ayi chuu dxyi'dxyi nin guiñi'yah
ra' bwiinn la'h ba, nee tuhbi si
gunna'h gaca che'hla ba. Nahpa
gaca za ba tuhbi bwiinn nin rahca
rucwe'za loh xigaaba ñi'h, nee
suunasiin ba, nee gaca ba tuhbi
bwiinn za'ca; nee nahpa gaca za
ba tuhbi bwiinn nin gudi'hi rwaa'
yihdzi ñi'h dxia'han tuhbi bwiinn
nin ze' zihtu, nee cun nin gahw
za bwiinn chi gudi'hi za ba, cun
gaca za ba tuhbi bwiinn nin naann
za'ca tin zi'chi za zahca guluu'y i ba.
³Nee ayi gaca za ba tuhbi bwiinn
gwaa', ayi za gaca ba tuhbi bwiinn
dxixi'hw nin rcha'gadxihldxi la'h

ra' bwiinn, ayi za gaca ba tuhbi
nin rza'bisto' ñi'h guunn gahn
mweeyi roo' sino que nahpa gaca
ba tuhbi bwiinn nado'laa'dzi, ⁴nee
nahpa gahpa ba guelguxchisi za'ca
yihdzi ba tin zi'chi guzo'badxiahga
ra' llii'n ba xchi'dxyi ba nee ayi
za gusia'garii ra' bi dxyi'dxyi loh
ba, ⁵laasii sidela tuhbi bwiinn ayi
gaann ba xa guinabwa' ba rwaa'
yihdzi ba, ñxa gaca chi'h suuh ba
nezeloh ra' xpwiinn Dxiohs? ⁶Nee
ayi za nuu guinabwa' tuhbi bwiinn
nin gue'du cagasi'dxi ziga naa
loh xneziuh Dxiohs, tin ayi nagah
guunn ba lligaaba dzi'balohii'
ba loh ra' snuhn xpwiinn Dxiohs
nee sa'bi ba loh duhlda gahca nin
biaaba bwiinnndxaaba, ⁷neezaa
nahpa gaca ba tuhbi bwiinn nin ya
za'bi dxyi'dxyi za'ca pur xcweenta
gahca ba nezeloh ra' nin ayi
riachiisto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs tin
ayi dxia'hanxtuhyi ba nee tin ayi za
dxiaaba ba la'n naa bwiinnndxaaba.

Dee' nahpa guunn ra' diaconu ra'

⁸Zi'chi za la'h ra' diaconu ra'
nahpa gaca ra' ba bwiinn nin
ya bia'ñih yihca ñi'h nee nahpa
guza'loh guunn ra' ba dxyi'dxyi
nin guiñi' ra' ba, nee ayi gaca za
ra' ba bwiinn gwaa' nee ayi za
gaca ra' ba bwiinn nin sa'bisto'
ñi'h gapa mweeyi roo'. ⁹Nee nahpa
gaca nayaasto' ra' ba nee nahpa
za gapadzi'tsi ba dxyi'dxyi ra'
nin baluu'y i Dxiohs la'h nu'h nin
naa dxyi'dxyi nin riachiisto' nu'h.
¹⁰Nahpa gwa'hxgah tu xa nabahan
ra' bwiinn ra' rii', ya sidela nabahan
xnehza ra' ba nee ayi chyu cwachi
xquelchiaj ra' ba, zahca gaca ra'

ba diacono.¹¹ Zi'chigahca za la'h ra' gunna'h ra' nin xclaa'dzi gaca diacona ra' nahpa gaca za ra' ba bwiinn nin ya guyuu' bia'ñih yiha ñi'h, nee ayi gaca ra' ba bwiinn nin ruluu'yi la'hla dxyi'dxyi nin ayi gallu'yi para la'h ra' bwiinn sino que gaca ra' ba tuhbi bwiinn nin rahca rucwe'za loh xigaaba ñi'h loh nin ayi gallu'yi nee nahpa gaca za ra' ba bwiinn nin ruza'loh xchi'dxyi ñi'h loh garaatii' dzi'n.¹² Tuhbi bwiinn nin xclaa'dzi gaca diaconu tuhsa gunna'h gaca che'hla ba, nee nahpa gahpa za ba guelguxchisi loh ra' llia'n ba nee garaa nin nuu rwaal yihdzi ba,¹³ laasii diaconu ra' nin ruhn za'ca xtsi'n ñi'h zuhnn lasahca cun zantsii'hi za ra' snuhn ra' bwiinn la'h ra' ba, ya zi'chi mahzi ayi guidxyihbi ra' ba guluu'yi ra' ba ziga riachiisto' ra' ba xchi'dxyi Jesucristu.

Ziroo' naa xquelrnabwa' Dxiohs

¹⁴ Cagaca'hn dxyi'dxyi rii' loh lu'h, ya xclaa'dzihx dxie'lida guia'hahn cuun tu,¹⁵ per sidela na'h gacata'hruhn, ya naann lu'h xa nahpa guibahan nu'h lahda ra' xpwiinn Dxiohs nin naa xquido' Dxiohs nin nuu nabahandzi'tsi llaa'ndxibaa!. La'h xpwiinn Dxiohs naa nin zeezahnee xchi'dxyi Ñi'h loh guidxyiyuh rii', nee rucwe'za za ra' ba loh xigaaba bwiinn ra' nin rusa'caloh loh Ñi'h.¹⁶ Ya garaatii' bwiinn radxyigaa' duxa pur dxyi'dxyi nin riachiisto' nu'h, nicala nagahn gacabwa' ra' ba nin zee' lohon:

Dxiohs bi' loh guidxyiyuh ziga tuhbi bwiinn, ya guñi' Spíritu

Saantu Dxiohs ayi xi xtuhlda Jesucristu guyuu' loh Dxiohs, nee bwa'ha za xaanjla Dxiohs loh Ñi'h, nee bidi'chi xchi'dxyi Ñi'h loh guidxyiyuh, nee garaa za lahta guidxyiyuh gwachiisto' ra' bwiinn xchi'dxyi Ñi'h ya gubia'garii Ñi'h loh guelñña'ñih xteenn Dxiohs nez llaa'ndxibaa!.

Bwiinn ra' nin rre'caa loh xneziuh za'ca Dxiohs

4 La'Spíritu Saantu guñi' chin gue'du gadzihx dxyih nin guibia'garii Jesucristu, chuu ra' bwiinn nin cwe'hecaa xchi'dxyi Dxiohs, ya chena'hla ra' ba xchi'dxyi spíritu ra' nin rusagui'hi cun neezaa chena'hla ra' ba garaa dxyi'dxyi nin ruluu'yi bwiinndxaba.² Pwihsa' ziuu' ra' bwiinn ra' nin guñi' dxyi'dxyi xihx nin rusagui'hi laasii ayi ru gallu'yi xigaaba ra' ba, laasii zahca loh xquelrihn ra' ba zigazi hasta rca'dxih dxii'ba lda'h nin ruca'h dxiehrru, ya ayi ru xi gacabwa' ra' ba.³ Bwiinn ra' squi' ziñi' za ra' ba ayi nuu guchinaa bwiinn, nee zuluu'yi za ra' ba ayi nuu gahw ra' bwiinn garaaloh, nicala Dxiohs gulahchi garaa ra' guelwahw rii' para gahw ra' bwiinn nin naa xpwiinn Ñi'h tin sola gudi'hi ra' ba guelzuxchilli loh Ñi'h,⁴ laasii garaa nin bwi'nncha'yi Dxiohs naa ra'n cohsa za'ca para la'h nu'h nee ayi rga'ha cwe'hesto' nu'h nin rachida'w nu'h chin radi'hi nu'h guelzuxchiilli la'h Xtaada Dxiohs nu'h,⁵ laasii xchi'dxyi Dxiohs

runntaa'yí garaatii' nin rida'w nu'h chin radi'hi nu'h guelzuxchiilli loh Ñi'h pur guelwahw chi.

**Tuhbi bwiinn nin guunn
za'ca xtsi'n Jesucristu**

⁶Sidela yi'h gusaza' lu'h sto' bwihtsi ra' nu'h garaa ra' dxyi'dxyi ra' rii', zahca lu'h tuhbi mooza za'ca xteenn Jesucristu, tin zi'chi ziuu'nabahan lasto' lu'h cun garaa xchi'dxyi za'ca xteenn Jesucristu nee cun guelrluu'yí za'ca xteenn Ñi'h nin zena'hla lu'h. ⁷Per ayi guzo'badxiahga lu'h xchi'dxyi ra' bwiinn ñu'xa ra' cun ziga cweenta nin rdxi'nlaadzi ra' ba; mas cha'yí gusi'dxi lu'h xa guzuhdzi'tsi lasto' lu'h loh xchi'dxyi Dxiohs. ⁸Laasii ziga nin ruñi'bi tilksi bwiinn tin gaca naguihdzin, gulliaa'yí hn naa ni'chi, per ziroo' ru lasahca cu'cha'yí ba xchi'dxyi Dxiohs la'n lasto' ba laasii dee nallu'yí loh xquelnabahan nu'h nnah nee loh guelnabahan nin gue'du gadzih. ⁹Dee' naa dxyi'dxyi nin guchii rga'ha chechiisto' garaatii' tu. ¹⁰Pur xchi'dxyi Dxiohs ridi'hnn nu'h dzi'n nee neezaa cagati'dxiloh nu'h loh guelrza'cázii laasii cabweeza nu'h Yu'bi Dxiohs nin nuu nabahan dzi'tsi llaa'ndxibaa' nin xclaa'dzi guhlda'h la'h garaatii' ra' bwiinn per sola zulda'h Ñi'h la'h ra' bwiinn ra' nin riachiisto' ñi'h xchi'dxyi Ñi'h.

¹¹Garaa dxyi'dxyi ra' rii nahpa guinabwa' lu'h guzo'badxiahga ra' ban, neezaa guluu'yí lu'h dxyi'dxyi ra' rii'. ¹²Nahpa chi'hyi lu'h xa guíñi' lu'h nee xa guunn xnehza lu'h, nee gantsii'hi lu'h

chuchi'hzi bwiinn, cun chechiisto' lu'h xchi'dxyi Dxiohs gaduhbi sto' lu'h nee guibahan nayaalaa lu'h tin guluu'yí lu'h la'h ra' bwiinn nin riachiisto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs xa guunn ra' ba tin ayi cwe'hesto' ra' ba yi'h pur nin naa lu'h bii'hin. ¹³Ya gaduhbi nin gadzihna'hn, bi'lda xchi'dxyi Dxiohs loh ra' bwihtsi lasaa' ra' nu'h cun guíñi'nee lu'h la'h ra' ba cun neezaa baluu'yí xchi'dxyi Dxiohs la'h ra' ba. ¹⁴Ayi gusaa'n lu'h guelrahcabwa' ra' nin bani'hi Dxiohs yi'h chin badzii'ba naa ra' bwiinn guhla xteenn xquido' Jesucristu yihca lu'h.

¹⁵Nee guillii-guillii basaza'sto' lu'h garaa xchi'dxyi Dxiohs gaduhbi sto' lu'h tin gwa'haloh ra' bwihtsi ra' nu'h xa zeezahnee lu'h garaa xchi'dxyi Dxiohs. ¹⁶Nee gohpa dizi'tsi za yi'h gahca nee neezaa dxyi'dxyi nin ruluu'yí lu'h; laasii sidela sudzi'tsi lu'h loh garaa ra' dxyi'dxyi rii' zila'h lu'h loh duhlda nee zila'h za ra' bwiinn nin guca'dxiahga dxyi'dxyi ra' nin guluu'yí lu'h.

**Xa nahpa guibahannee nu'h la'h
ra' nin naa ra' xwiinn Jesucristu**

5 Ayi cwidxaa' lu'h loh tuhbi bwiinn guhla; mas cha'yí guíñi'nee lu'h ba cun dxyi'dxyi nagu'dzi'n ziga zi tuhbi xtaada lu'h, ya nin naa ra' bii'hin, bwi'hnn la'h ra' bi ziga zi tuhbi bwihtsi lu'h, ²ya bwiinn guhla gunna'h bwi'hnn la'h ra' ba ziga zi tuhbi xnaan lu'h ya zi'chi za dxa'pa ra' bwi'hnn za la'h ra' bi ziga zi tuhbi bizaal'n lu'h pur lligaaba za'ca bwiinn cun gaduhbi sto' lu'!

³Nee badi'hi za nin xchi'hn ra' gunna'h biuhda nin guchii naa biuhda, ⁴per sidela la'h tuhbi biuhda nuu llii'n ba o llahga ba, mahzi gusi'dxixgah ra' llii'n ba xa gacanee ra' bi la'h ba laasii bachioo' ba la'h ra' bi nee squii' riuu'sto' Dxiohs guunn bwiinn ra' laasii naan xnehzazan. ⁵Ya gunna'h nin guchii bia'han biuhda nin ba bia'han tuhsii ñi'h bwiinn chi sola radxi'si ba la'h Dxiohs tin gudi'hi Ñi'h xi gahw ba nee dxyih-nague'l'a rbwiwdxii-rnaaba ba loh Ñi'h, ⁶per gunna'h biuhda ra' nin nabahannee lligaaba dxaaba ayi guunn lu'h cweenta ni'chi laasii naa ba ziga nin ya biga'tsitii' loh duhlda. ⁷Guhdzi garaa dxyi'dxyi ra' rii' loh ra' ba tin ayi chyu cwachi xquelchiah ra' ba. ⁸Sidela nuu chyuulla tuhbi nin ayi gacanee la'h bwiinn lasaa' gahca ba, bwiinn ra' nin nuu rwaa' yihdzi ra' ba, pwihsi bwiinn chi naa ba tuhbi bwiinn nin ziroo' ru duhlda nahpa loh tuhbi bwiinn nin ayi riachiisto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs.

⁹Nee cun sola guca'h lu'h lah ra' biuhda nin nuu sesenta yihza par delanta loh dxihtsi nee sidela guhpa ra' za ba tuhsii ndxi'hw ya zi'chi zahca gacanee tu la'h ba. ¹⁰Nahpa gwa'ha lu'h sidela riuu'nbwa' bwiinn la'h ba pur dzi'n za'ca nin ruhnn ba nee sidela guhca za ba tuhbi guzahn nin baluu'yi za'ca la'h ra' llii'n ñi'h xa guibahan za'ca ra' bi, nee sidela za guhca ba tuhbi bwiinn za'ca duxa cun garaa ra' bwiinn nin gwaguia'ha cuun ba, cun sidela cayahcanee ba la'h garaa bwiinn ziga ruluu'yi xchi'dxyi

Dxiohs guidi'hnn nu'h cun bwihtsi lasaa' ra' nu'h nee cun sidela za bat'i'dxilohnee za ba trabahjw la'h ra' nin cagati'dxiloh guelrza'cazzii neezaa sidela riuu' ba ruhnn ba garaatii' dzi'n za'ca.

¹¹Ya biuhda nin naa bii'hin, ayi guca'h lu'h lah ba loh dxihtsi laasii chin guiclaa'ddzi ra' ba guica'h ra' ba ndxi'hw zibwe'hesto' ra' ba dxyi'dxyi nin bia'han ra' ba nez loh Jesucristu laasii guiclaa'ddzi ra' ba guchinaa ra' ba stuhbi, ¹²ya zi'chi ziuu' xtuhlda ra' ba laasii rbwe'hesto' ra' ba dxyi'dxyi ra' nin bia'handxyi'dxyi ra' ba loh Dxiohs chin bwi'hnn ra' ba lligaaba ñiuu' ra' ba loh xtsi'n Dxiohs. ¹³Nee ayi dee si dxi'h, sino que neezaa rii'-ri'chi yihdzi bwiinn ca'nzaa ba nee ayi cayaal'a si dxi'h ba sino que nee ca'nyuu'yi ba dxixi'hw cun cañi' za ba dxyi'dxyi nin ayi gallu'yi loh xquelrnabwa' Dxiohs. ¹⁴Ni'chin rñi'n mas cha'yí guchinaa ra' gunna'h biuhda bii'hin ra' stuhbi tin chuu llii'n ra' ba nee cwih ra' ba rwaa' yihdzi ra' ba tin zi'chi ayi xa gapa bwiinn xiilla dxyi'dxyi nin cwachi ra' ba xquelchiah xpwiinn Jesucristu, ¹⁵laasii nuu gunna'h biuhda nin la' biria'caa loh xneziuh Dxiohs ya zena'hla ra' ba bwiinnndxaaba.

¹⁶Sidela nuu tuhbi gunna'h nin naa lasaa' nu'h loh xneziuh Jesucristu ya nahpa ga'h ba tuhbi lasaa' ba nin naa gunna'h biuhda, nahpa ba pur gacanee ba la'h biuhda chi tin zi'chi ayi gaca ziahán xtsi'n bwiinn guido' nee tin zi'chi zahca gacanee bwiinn guido' la'h nin guchii naa gunna'h biuhda.

¹⁷Bwiinn guhla ra' nin rahpa dizi'tsi xquido' Jesucristu nahpa gudi'hi tu nin guichi'hñ ra' ba nee squii' gahca za gacanee tu la'h ra' nin ruu'yidxyi'dxyi za'ca cun la'h ra' za nin rusi'dxi za'ca xchi'dxyi Dxiohs la'h ra' bwiinn, ¹⁸laasii caa loh xchi'dxyi Dxiohs squii': "Ayi cuu lu'h dxihxi llii' guun chin rdxyihchi ma trihgu", neezaa: "Bwiinn nin ruhnn dzi'n rga'ha gahlla ba."

¹⁹Ayi guca'dxiahga lu'h xchi'dxyi tuhbi bwiinn nin rea'hchiah xcweenta xtuhlda tuhbi bwiinn guhla sidela ayi chiohpa o chohnna bwihtsi lasaa' ra' nu'h nin bwa'ha gu guchii guyuu' xtuhlda bwiinn guhla chi, ²⁰ya bwiinn ra' nin zeezah cayahca bwiinn duhlda, rahlda guiñi'nee lu'h ba loh ra' bwiinn xquido' Crixtu tin zi'chi neezaa la'h ra' ba guidxyihbi ra' ba tin ayi nee ra' ba guunn ra' ba cohsa duhlda. ²¹Loh Dxiohs cun loh Daada Jesucristu, cun neezaa loh garaa ra' aanjla nin gulii Dxiohs, ruca'bi'hn yi'h chezahnee lu'h garaa ra' dxyi'dxyi ra' rii' tin ayi guunn lu'h guriin-guriin cun cada tuhbi bwiinn sola guunn lu'h nin naa tuhbiloh loh garaa ra' bwiinn. ²²Ayi gusiooba lasto' lu'h gudzi'banaa lu'h yihca nin tuhbi bwiinn tin guunn ba xtsi'n Dxiohs sidela gue'du cagasi'dxi ba xa guibahan xnehza ba loh xneziuh Dxiohs tin ayi nagah guica'ha lu'h xtuhlda stuhbi bwiinn, sino que gudxi'hyi nez ayi chuu lu'h loh duhlda.

²³Nee ayi ru guee lu'h ganaalla ñihsa, sino que gwaa' za tuhbi bi'tu'hn vihnnu laasii pur nin riin lu'h sto' lu'h nee pur nin ziahan rahcallu'hu lu'h.

²⁴Nuu ra' bwiinn nin nayaati'i' rluu'yi xtuhlda ra' ba galoh nin guunn Dxiohs guelguxchisi pur xtuhlda ra' ba, ya snuhn ra' ba ayi rluu'yi ra'pa'h ba xtuhlda ra' ba per nahpaa zuluu'yiloh ra'n. ²⁵Zi'chi gahca za dzi'n za'ca nin ruhnn bwiinn, nuu ra'n nin ña'ñih rluu'yiloh, per dzi'n za'ca nin ayi ña'ñih rluu'yilohon ayi nuu chuula'nan par tu'pazi sino que zadzih dxyih nin zuluu'yiloh ra'n.

6 Garaa ra' xpwiinn Dxiohs nin ruhnn xtsi'n bwiinn nahpa guca'dxiahga ra' ba xchi'dxyi xballwa'n ra' ba tin ayi chyu guiñi'yah la'h Dxiohs nin raluu'yi nu'h xchi'dxyi Ñi'h. ²Sidela nuu ra' mooza nin naa xballwa'n ñi'h tuhbi nin riachiisto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs, ayi cwe'hesto' ra' ba xchi'dxyi ba laasii naa ba bwihtsi ba loh xneziuh Jesucristu. Ni'chin mas cha'yi guunnza'ca ru ra' ba xtsi'n bwiinn chi laasii naa ba tuhbi lasaa' ra' ba loh xneziuh Daada Jesucristu, nee nadzii'hi Ñi'h la'h ballwa'n chi nin cayuhnn mooza chi xtsi'n ñi'h. Dxyi'dxyi ra' rii' nahpa guluu'yi lu'h nee nahpa squii' za guiñi'nee lu'h bwiinn.

Guelnabahan nayaaxteenn Dxiohs cun guelñañih nin runi'hi Ñi'h la'n lasto' ra' nu'h

³Sidela nuu chyu bwiinn nin ruluu'yi guriinca dxyi'dxyi nin ayi naa dxyi'dxyi za'ca ziga naa xchi'dxyi Jesucristu neezaa nin ayi naa ziga dxyi'dxyi nin guchii nin ruluu'yi xa nahpa guibahan nu'h, ⁴bwiinn chi rdx'i'hyi ba xa gaca lasahca ba la'hgahca

ba nee naa ba tuhbi nin ayi gaanntii'. Ziga tuhbi gueldxyihdxyi naa guelrnaababadxyi'dxyi cun guelrdxihndxi dxyi'dxyi nin nuu yihca ba, ya loh chi riinloh envidia, dxixi'hw, dxyi'dxyinah, nee cun ziga rwa'ha dxaaba za bwiinn loh lasaa'ra' ba,⁵ ya lligaaba ra' rii' rusa'bin la'h ra' bwiinn loh dxixi'hw nin ayi cha'lohtii' laasii ayiru ria'niih loh xigaaba ra' ba, ni'chin bwiinn ra' chi ayiru rdxa'gasto' ra' ba dxyi'dxyi za'ca, laasii bwiinn ra' chi sola rdxii'hyi ra' ba canehza guunn ra' ba gahn mweeyi roo' yihca xchi'dxyi Dxiohs. Ni'chin mas cha'y'i biria'caa loh ra' bwiinn squii' laasii ayi naza'ca xquelrihn ra' ba.⁶ Cun sola guibahan nayaanu'h cun cwidxyiisto' nu'h pur nin nahpa si nu'h, dee' ra' sihn lasahca duxa,⁷ laasii ayi chyu xi bio'panee loh guidxyiyuh rii' chin guulaa nu'h, ya zi'chiza ayi gaca xi chonee nu'h chin gachi nu'h,⁸ per sidela nidxiaapaa nu'h xi guida'w nu'h, cun nuu za xahba nu'h nin guidxiaacu nu'h; cun dee' ra' dxiahxi nu'h,⁹ per ya nin xclaa'dzi ra' gapa ziahan mweyi, riaaba ra' ba loh naa bwiinndxaba nee rza'bisto' ra' ba nin ayi gallt'yi, cun nin rusa'cazzii si la'h bwiinn,¹⁰ laasii guelruca'hsto' ni'h mweeyi naa xtulbaa' garaaloh guelnadxaaba, nee nuu za bwiinn nin xclaa'dzi duxa gapa mweeyi ya xchi'dxyi Dxiohs rusa'a'n si ra' ban ya zi'chi nugasi'naa'ha ru guelzii la'h bwiinn chi loh xquelnabahan ba.

**Dzi'n za'ca xteenn ziga riachiisto'
ra' bwiinn xchi'dxyi Dxiohs**

¹¹ Per yi'h ziga naa lu'h tuhbi xpwiinn Dxiohs, biria'caa loh garaa

ra' dee' tin guibahan nayaanu'h nee tin sah lu'h gahxu loh Dxiohs. Ayi cwe'hesto' lu'h xchi'dxyi Ni'h, nee nahpa za guca'hsto' lu'h la'h Ni'h gaduhbisto' lu'h. Ayi guiria'hgahn lu'h, nee gaca nado'laadzi lu'h.¹² Nee bwi'hnn duxa za dzi'n pur xcweenta ziga riachiisto' lu'h la'h Jesucristu, nee guna'zu dzi'tsi guelnabahan nin naa par tu'pazi. Ni'chin gudihdxyi Dxiohs yi'h, pwihsil a'l'u'h guñi'l a riachiisto' lu'h xch'dxyi Dxiohs nezloh ziahan ra' bwiinn tin ni'chin ya naanncha'y'i ra' ba.¹³ Yannah ruca'b'i'hn yi'h loh Dxiohs nin rudi'hi guelnabahan la'h garaa nin nuu loh guidxyiyuh rii', neezaa Daada Jesucristu xteenn nu'h nin ayi bidxyihbi guñi' dxyi'dxyi niin naa guchii loh Ponciu Pilahtu;¹⁴ pwihsinez delanta loh Ni'h cañi'n guzo'badxiahga lu'h garaa dxyi'dxyi nin cañi'n loh lu'h, ayi gucha'hlu'hn tin ayi chyu bwiinn guíñi'yah pur yi'h; zi'chi gwahzah bwi'hnn hastayi chin guiga'ha gadzihx dxyih nin guibia'garii Daada Jesucristu xteenn nu'h.¹⁵ Zadzihx dxyih chi nin ya guñi' Dxiohs dxie'nee Ni'h guelguxchisi loh guidxyiyuh laasii la'hdxii'h Ni'h naa Ni'h Dxiohs, naa Ni'h Rehyi loh garaa ra' rrehyi, nee la'hsiz za Ni'h naa Ni'h nin rnabwa' loh ra' nin rnabwa!¹⁶ Tuhbidxi'h la'h Ni'h naa Dxiohs nin ayi rahchitii', nee tuhbidxi'h za la'h Ni'h nuu Ni'h loh tuhbi bia'ñih nin ayi chyu nuutii' chebiiga. Nin tuhbi ndxi'hw ayi rwa'ha la'h Ni'h nee nin ayiza gwa'ha ra' ba la'h Ni'h. La'hsiz Ni'h gachidi'hnn lasahca nu'h nee la'hsiz

Ñi'h nahpa guelnabwa' par tu'pazi.
Zi'chi gaca pwihsí.

¹⁷Ya garaa ra' bwiinn nin naa
rricu loh guidxyiyuh rii' guñi' loh
ra' ba ayi guunn nayachi ra' ba, nee
ayiza guca'hsto' ra' ba guelrricu
chi laasii ayi dxia'han dzi'tsi
ni'chi. Mas cha'yi chechiisto' ra' ba
xchi'dxyi Dxiohs laasii la'h Ñi'h nuu
nabahan dzi'tsi Ñi'h ya la'h Ñi'h
ruluu'yi Ñi'h garaatii xixteenn nu'h
nee nin rchi'hñ nu'h tin dxiahxi
lasto' nu'h. ¹⁸Guñi'nee la'h ra' ba
tin gaca ra' ba tuhbi rricu loh dzi'n
za'ca pur xchi'dxyi Dxiohs, nee ayi
dxiaa za ra' ba xixteenn ra' ba tin
chi'zi ra' ban, ¹⁹tin zi'chi gapa ra'
ba guelnaza'ca nin guzuh dzi'tsi

la'h ra' ba chin dxi' Jesucristu, tin
guina'zu dzi'tsi ra' ba guelnabahan
par tu'pazi.

Lulchima dxyi'dxyi para Timoteu

²⁰Timoteu, gulu'cha'yi dzi'tsi
garaa nin biga'bi lu'h guunn lu'h,
ayi guzo'badxiahga lu'h dxyi'dxyi
ra' nin ruu'yidxyi'dxyi ra' bwiinn
guidxyiyuh, nee cun dxyi'dxyi
ra' nin ayi xi gallu'yi, nee neezaa
dxyi'dxyi rusagui'hi ra' nin rñi'
ra' ba naa guelnaannpa'h. ²¹Ya
bwiinn ra' nin zeezahnee dxyi'dxyi
guelnaann ra' rii, bwiinn ra' chi
rbwe'hesto' ra' ñi'h xchi'dxyi
Jesucristu.

Dxiohs gacanee yi'h.